

Bombycilla garrulus (L.). Zwei Mal beobachtet: 25. VI. Tapojärvi; 2. VII. N von Ylämuonio.

Muscicapa hypoleuca (Pall.). Särkiselkä 13. VI. (Probe-fläche No. 17) 1 Paar + 1 singendes ♂.

Offenbar allgemener geworden, wird von Montell als „äusserst selten“ bezeichnet. Auch in Südfinnland ist auf den Ålandsinseln die Zunahme der Art in den letzten Jahren sehr auffallend gewesen.

Dryobates major (L.). 1 Ind. 25. VI. Tapojärvi.

Picoides tridactylus (L.). Nur einmal beobachtet, 3. VII. am Sammalvaara, S-Enontekiö. Soll nach MONTELL gar nicht selten sein.

Bubo bubo (L.). Ein Vogel wurde 11—12. VI. an unserem Lager auf Särkiselkä beobachtet; ein altes Nest wurde am See Särkijärvi nicht weit davon gefunden.

Aegolius tengmalmi (Gmel.). Ein Ex. wurde 16. VI. bei Tiurojärvi beobachtet.

Tringa nebularia (Gunn.), wurde zwei Mal in trockenen *Cladonia*-Heidewäldern, nach MONTELL die typische Nistlokalität der Art, mit Eiern oder kleinen Jungen gefunden: 17. VI. unweit Kukas-lompelo, 21. VI. nahe Torasjärvi.

Muscicapa parva (Bechst.) och *Sylvia nisoria* (Bechst.) i Kökar, Åland.

PEKKA GRENQUIST.

I senaste nummer av *Ornis Fennica* (1931, N:o 2) ingå meddelanden av J. SNELLMAN, att *Muscicapa parva* och *Sylvia nisoria* anträffats såsom flyttfåglar i åländska skärgården (Signilskär).

Själv har jag några gånger observerat nämnda arter i Kökar; *Muscicapa parva* sommaren 1927 samt *Sylvia nisoria* somrarna 1928 och 1930. Somrarna 1927 och 1928 exkurrerade jag rätt flitigt på Kökarlandet och i Kökars skärgård, medan iakttagelserna 1930 äro av mera tillfällig art. Jag gästade då kyrkoherden i Kökar och företog inga egentliga exkursioner.

Muscicapa parva. 2. VI. 27. kl. 12,30 hörde jag på den för sin rika växtlighet bekanta ön Idö ett obekant fågelläte, som genast

tilldrog sig min uppmärksamhet. I en liten fuktig dæld såg jag skynten av två små, rörliga fåglar, som uppe i trädkropparna snabbt förflyttade sig från det ena trädet till det andra. Mina försök att med kikaren konstatera arten kröntes ej med framgång, oaktat jag över en timme fortsatte jakten. Fåglarna uppehöll sig envist i den lilla dällden (10 × 20 m.), och först då min kamrat E. Holmquist lyckades nedlägga det ena exemplaret, bekräftades mina misstankar, att det var lilla flugsnapparen. (Turun Yliopisto's samlingar). Ingendera av fåglarna sjöng, men i stället hördes ett svagt gnisslande läte, som oavbrutet upprepades, samt allt emellanåt ett trr, som påminte om rödhakens varningsläte. Till sitt väsen syntes fågeln mig mera påminna om en sångare än en flugsnappare. Dällden där fåglarna uppehöll sig, var en fuktig dæld med björk, asp och enris, talrikt stubbar och ihåliga träd, samt en relativt tät undervegetation. Följande arter voro bofasta i dällden: stare, rödstjärt, törnsångare och törnskata.

2. VI. 27. kl. 15 såg jag på den närbelägna holmen Lindö ett ensamt exemplar i en löväng nära stranden. Fågeln var mycket orädd, och jag var denna gång i tillfälle att på ett par meters avstånd följa med dess göranden och låtanden, som denna gång klart avslöjade flugsnapparen. Den satt på en torr gren, vickade på stjärten, klippte med vingarna och gjorde allt emellanåt snabba utflykter för att fånga någon insekt. Av dräkten att döma var det en ♀.

8. VI. 27. kl. 16 på holmen Husö en annan ♀ på en lövängsbacke. Fågeln var liksom den på Lindö synnerligen orädd. (Turun Yliopisto's samlingar.)

Det ligger nära tillhands att antaga, att de exemplar jag anträffat i Kökar varit på flyttning stadda individer, i likhet med de av J. Snellman iakttagna. Emellertid var jag sommaren 1927 böjd att antaga, att de ex. jag anträffade på Idö 2. VI. 27., häckade eller hade för avsikt att häcka på platsen. Mina iakttagelser giva dock inget direkt stöd för detta subjektiva antagande.

Sylvia nisoria. 15. VI. 28 kl. 20,30 — 21,30 Loppö, en sjungande ♂.

16. VI. 28 kl. 20,30 — 21,00 Loppö, samma hanne som 15. VI.

Fågeln sjöng flitigt i albuskagen vid en försumpad skogsäng. Den flög från det ena skogsbrynet till det andra och verkade rätt skygg. Söngen påminte något om trädgårdssångarens men var kortare och hurtigare. Så snart solen gick bak moln, slutade den sjunga.

Knappast hade jag alls lagt märke till hökfärgade sångaren, om ej ett skarpt errr mellan stroferna givit tillkänna, att det ej var någon vanlig sångare. Tyvärr var jag ej i tillfälle att senare besöka samma plats förrän den

15. VIII. 28, då jag på dagen några hundra meter från det ställe, där jag tidigare observerat arten, hörde ett varnande exemplar. Varningslätet (errr) mindre intensivt än tidigare. Denna gång fick jag knappt syn på fågeln, som envist dolde sig i täta hallon- och enrisnår.

3. VII. 28 kl. 17,⁰⁰ — 17,³⁰ Karlbylandet, ungefär 5 km. från föregående fyndort en sjungande ♂ i en liten aldunge, som gränsar till en fuktig äng. Dungen lundartad med riklig buskvegetation. I dungen häckade en koltrast, en törnskata och en törnsångare. Fågeln sjöng flitigt, men var relativt skygg, och jag såg blott skymten av den, då den flög från den ena busken till den andra.

5. VII. 28 kl. 18,³⁰ — 19,⁰⁰ hördes den sjunga några gånger från samma plats.

Senare, 9. VII. och 19. VII. om kvällen hörde jag den ej mera.

16. VII. 28 kl. 17,⁰⁰, Karlbylandet, N om Överboda by, omkring 2 km. från föregående fyndort ett exemplar, som varnade intensivt. Jag lyckades denna gång skjuta exemplaret, som var en gammal ♂. Grannfåglar i den lilla aldungen på en torr enrisbacke voro: ängspiplärkan, rödvingen och törnskatan.

29. VI., 30. VI., 1. VII., 2. VII. 1930, Hamnö, en sjungande ♂.

6. VII. 30., Hamnö, fick jag äntligen syn på ett exemplar av hökfärgade sångaren, efter att flere gånger tidigare förgäves ha gått efter ljudet. Gömd i ett tätt alsnår i en liten aldunge, därifrån jag ofta tidigare hört hannen sjunga, fick jag syn på en hona i en al några meter ifrån mig. Den rörde sig skickligt bland lövverket, och det är troligt att jag inte ens nu med säkerhet kunnat identifiera arten, om den ej ett tu tre uppenbarat sig på marken ett par meter ifrån mig, där den tog sig ett bad i en liten vattenpuss. Då den på nytt förflyttade sig bort, flög den blott några meter, och dök in i en tät albuske, och det var sedan omöjligt att mera få syn på den.

Mina observationer tyda på att hökfärgade sångaren synes föra en relativt undanskymd tillvaro i snåren. Det är därför möjligt att den undgått exkurrenternas uppmärksamhet. På långt håll påminner

den även något om törnskatan (den långa stjärten), och dess läte liknar ibland påfallande törnskatans sträva läte. Sistnämnda omständighet var några gånger ägnad att göra mig osäker, då sångaren med förkärlek syntes uppehålla sig på samma lokaler som törnskatan, men vanligtvis förblev osynlig. — Ovan ha emellertid anförts endast säkra iakttagelser — locktonen, eller varningslätet errr är nämligen mycket karakteristiskt och kan knappast förväxlas med något annat läte.

Ovan anförda fynd av hökfärgade sångaren i Kökar under häckningstiden torde knappast kunna tydas annorlunda än att arten häckat i Kökar, och dess förekomst i denna del av Ålands skärgård kan knappast betraktas som en tillfällighet. Fynden 1928 och 1930 på Kökar samt J. Snellmans observationer på Signilskär 1930 stöda detta antagande. I Sverige har hökfärgade sångaren anträffats häckande i skärgården på sydostkusten; söder om Kalmar samt på Öland och Gotland. Några paralleller kunna naturligtvis dock ej dragas, då observationsmaterialet är så pass magert. Fynden i Kökar och på Signilskär uppvisa emellertid tydliga anknytningspunkter. Signilskär utgör den åländska skärgårdens förpost mot havet i väster, Kökars sydliga skärgård dess utpost mot Östersjön i sydost. Både *Sylvia nisoria* och *Muscicapa parva*s utbredning i Europa är sydostlig, och vardera arten häckar i Östersjöprovinserna. — Observationerna giva vid handen, att *Sylvia nisoria* anträffas i den åländska skärgården både som häck- och flyttfågel, medan mina anteckningar om *Muscicapa parva* utgöra ett anspråkslöst bidrag till kännedom om artens flyttning i den åländska skärgården.

Zusammenfassung ¹⁾: **Muscicapa parva (Bechst.) und Sylvia nisoria (Bechst.) im Kirchspiele Kökar im Ålands-Archipel.** Das Kirchspiel Kökar ist die südlichste Landesgemeinde des Ålands-Archipels und besteht aus Hunderten von kleinen Inseln und Schären, die grössten etwa 5 km im Durchmesser. Der grösste Teil des Areals auch der grösseren Inseln wird von waldlosen Felsen mit fleckenweisem Wacholdergebüsch eingenommen; Nadelwald fehlt vollkommen; in den Tälern kommen kleine Erlen- und Birkenhaine vor. Überhaupt trägt Kökar das Gepräge der äusserste Schärenhofszone.

Der kleine Fliegenfänger wurde vom Verf. im Jahre

¹⁾ von der Redaktion.

1927 dreimal beobachtet: 2. VI. Idö 2 Ind.; 2. VI. Lindö 1 Ind.; 8. VI. Husö 1 Ind. Alle hielten sich in Laubhainchen auf.

Obwohl es nicht unmöglich erscheint, dass die auf Idö in dichtem Laubhain beobachteten Individuen zu nisten beabsichtigten, scheint es doch glaubhafter anzunehmen, dass die Vögel, wie die von SNELLMAN auf Signilskär (*Ornis Fennica* 1931, 2) beobachteten noch auf dem Zuge waren.

Über die Sperbergrasmücke liegen folgende Beobachtungen vor:

15. VI. und 16. VI. 28, Loppö 1 singendes ♂ im Erlengebüsch an einer feuchten Wiese. 15. VIII. auf derselben Insel ein varnendes Ex. in Wacholder- und Himbeergebüsch. — 3. VII. und 5. VII. 28 Karlbyinsel, singendes ♂ im Erlenhain mit reichlichem Unterwuchs. — 16. VII. 28 Karlbyinsel, singendes ♂ in kleiner Erlen-Gruppe in trochenem Wacholdergebüsch. — 29. VI., 30. VI., 1. VII., 2. VII. 30 singendes ♂, 6. VII. 30 ♀ in einem Erlenhain auf Hamnö.

Es scheint somit ziemlich sicher, dass diese Art in Kökar genistet hat. Die Vermutung, die die Redaktion in O. F. 1931, N:o 2, s. 53 anlässlich einer Mitteilung von Herrn SNELLMAN über diese Art als Durchzügler auf den Signilskären, aussprach von der Möglichkeit diese Art als Nistvogel in unseren südlichen und südwestlichen Schärenhöfen anzutreffen hat sich somit überraschend schnell bestätigt. Die Entfernung zu den nächsten regelmässigen schwedischen Brutgebieten, der Insel Gottland, beträgt ca. 250 km; zum nächsten Punkte des Baltikums, der Insel Dagö, dagegen nur 130 km.

Signilskärin linnustosta.

E. J. VALOVIRTA.

1 kartta ja 1 taulukko.

Jouduin viime kesänä, kevätkesästä Ahvenanmaalle Signilskärin saaristoon tekemään lintuhavaintoja Ålands Fågelskyddsföreningenin ylläpitämälle havaintoasemalle, rauhoitusalueellaan mainitussa saaristossa. Tämä saaristo on jo muutamia vuosia ollut esillä lintuja koskevissa tiedoissa, ja tunnettu erikoisesti lintumuuttojen yhteydessä. Tiedetään, että tämän, melkein keskellä Ahvenan-